

การรับรอง ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

คณะกรรมการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น

**กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น (กทป.)**

อาคารเชิดชาย อมาตยกุล ชั้น 5 กรมประมง เกษตรกลาง แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

<http://www.fisheries.go.th/thacert/>

คู่มือสำหรับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ/ผู้สนใจ (ฉบับย่อ)
เอกสารเผยแพร่ ฉบับที่ 2
9 มิถุนายน 2560

หลักการของเกษตรอินทรีย์

การผลิตและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ต้องเป็นไปตามหลักการเกษตรอินทรีย์ ดังนี้

1. พัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรแบบผสมผสานที่มีความหลากหลายของพืชและสัตว์
2. พัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม
3. ฟื้นฟูและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและคุณภาพน้ำด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสดอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ทรัพยากรในฟาร์มมาหมุนเวียนใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. รักษาความสมดุลของระบบนิเวศในฟาร์มและความยั่งยืนของระบบนิเวศโดยรวม
5. ป้องกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
6. ยึดหลักการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปที่เป็นวิถีการธรรมชาติ ประหยัดพลังงาน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
7. รักษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบการเกษตรและระบบนิเวศรอบข้าง รวมทั้งการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของพืชและสัตว์ป่า
8. รักษาความเป็นอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่การผลิต แปรรูป เก็บรักษา และจำหน่าย
9. หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ตลอดกระบวนการผลิต แปรรูป และเก็บรักษา
10. ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ต้องไม่มาจากการดัดแปรพันธุกรรม
11. ผลิตภัณฑ์หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ต้องไม่ผ่านการฉายรังสี

การรับรอง ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น

**กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น (กฟป.)**

อาคารเชิดชาย อมาตยกุล ชั้น 5 กรมประมง เกษตรกลาง แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

<http://www.fisheries.go.th/thacert/>

คู่มือสำหรับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ/ผู้สนใจ (ฉบับย่อ)

เอกสารเผยแพร่ ฉบับที่ 2

9 มิถุนายน 2560

คำนำ

กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมงและ
หลักฐานเพื่อการสืบค้น (กปม.) ในฐานะหน่วยรับรอง ของกรมประมง
ซึ่งเปิดให้การรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้จัดทำ
คู่มือสำหรับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ/ผู้สนใจ (ฉบับย่อ) เป็นเอกสาร
เผยแพร่ โดยรวบรวมหลักเกณฑ์และเงื่อนไข วิธีการยื่นขอการรับรอง
คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ กระบวนการการรับรอง รวมถึงข้อกำหนด
วิธีการผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ. 9000
เล่ม 1 - 2552 เพื่อใช้ประโยชน์ในการเตรียมฟาร์มเข้าสู่ระบบการผลิต
ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อันเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพในการพัฒนา
เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

(นายวิเชียร วรสายัณห์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐาน
สินค้าประมงและหลักฐานเพื่อการสืบค้น

9 มิถุนายน 2560

การรับรอง ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

เกษตรอินทรีย์ เป็นทางเลือกที่มีศักยภาพในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน มีความมั่นคงด้านอาหารและความปลอดภัยต่อสุขภาพ ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับกระแสความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่กระบวนการผลิต การรับรองมาตรฐาน การต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมการบริโภคและสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลักดันสินค้าเกษตรอินทรีย์ไทยให้มีมาตรฐานได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข (RE-AU-07 และ RE-AU-08)

การรับรองระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ หมายถึง การให้การรับรองระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สำหรับสัตว์น้ำอื่นๆ ที่กรมประมง หรือสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติประกาศใช้ หรือให้การยอมรับ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “การรับรอง”

มาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ หมายถึง มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (มกษ. เกษตรอินทรีย์) ซึ่งสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติประกาศใช้

ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ หมายถึง ระบบการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ การเก็บรักษาและขนส่ง ผลผลิต และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอินทรีย์ และอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ ที่เป็นไปตามหลักการมาตรฐาน มกษ.เกษตรอินทรีย์ ที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ประกาศใช้ หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อื่นๆ ที่กรมประมงให้การยอมรับ

สัตว์น้ำ หมายถึง สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำเป็นปกติ สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณน้ำท่วมถึง สัตว์ที่มีการดำรงชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำ สัตว์ที่มีวงจรชีวิตช่วงหนึ่งที่อาศัยอยู่ในน้ำเฉพาะช่วงชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ รวมทั้งไข่และน้ำเชื้อของสัตว์น้ำ และสาหร่ายทะเล ซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และให้หมายความรวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้น้ำนั้นด้วย (พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558)

สัตว์น้ำอินทรีย์ หมายถึง สัตว์น้ำที่ได้จากการผลิตภายใต้หลักการของเกษตรอินทรีย์

การยื่นขอรับการรับรอง แบ่งเป็น 2 ประเภท (แบบเดี่ยว หรือแบบกลุ่ม) แบ่งตามลักษณะการผลิตและการประกอบการ ดังนี้

1. ผู้ผลิตที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์
2. ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการเก็บรักษาและขนส่งผลผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์
3. ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอินทรีย์
4. ผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์

สามารถยื่นขอรับการรับรองได้ที่ กลุ่มรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต กมป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกรมประมง หรือเว็บไซต์: <http://www.fisheries.go.th/thacert/>

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

» กรณีการรับรองแบบเดี่ยว

(1) เป็นเจ้าของพื้นที่ หรือมีสิทธิในการครอบครอง หรือมีสิทธิในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่

(2) ได้รับการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.1) และ/หรือ ทะเบียนผู้ประกอบการด้านการประมง (ทบ.2) กับกรมประมง

(3) เป็นผู้ได้รับอนุญาตในการประกอบกิจการถูกต้องตามกฎหมาย และมีเอกสารหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล สำหรับกรณีผู้ประกอบการ

(4) เป็นผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการ หรือนิติบุคคลที่ขอรับการรับรอง หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการ หรือนิติบุคคลที่ขอรับการรับรอง

(5) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรอง จาก กมป. เว้นแต่พ้นระยะเวลา 180 วัน หรือ 1 รอบการผลิตแต่ไม่ต่ำกว่า 180 วัน นับจากวันที่เพิกถอนการรับรองมาแล้ว พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการแก้ไขข้อบกพร่อง และหรือการเรียกคืนผลิตผล การปรับปรุงผลิตผล แล้วแต่กรณี

(6) เป็นผู้สมัครใจขอรับการรับรอง และยินดีที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข (RE-AU-07 และ RE-AU-08)

(7) ต้องมีการนำมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ ในขอบข่ายที่ยื่นขอการรับรอง ไปปฏิบัติแล้ว ก่อนยื่นขอการรับรอง และมีข้อมูลในบันทึกย้อนหลังไป อย่างน้อย 6 เดือน

» กรณีการรับรองแบบกลุ่ม

(ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ในเว็บไซต์ กมป.)

เอกสารประกอบการยื่นคำขอการรับรองแบบเดี่ยว

- 1) สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของฟาร์ม/กรรมการผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล
- 2) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล/สำเนาหนังสือจดทะเบียนการค้า ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 90 วัน นับแต่วันที่ออกหนังสือรับรอง
- 3) กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำขอแทนให้แนบหนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจ
- 4) แผนที่ตั้งฟาร์ม/สถานประกอบการ
- 5) แผนผังฟาร์ม/สถานประกอบการ ที่แสดงรายละเอียดที่ชัดเจน (ระบุจำนวนขนาด และพื้นที่บ่อ/กระชัง/แพ/แปลง ทางน้ำเข้า-ออก โรงเรือนหรืออุปกรณ์การผลิต และรายละเอียดอื่นๆ
- 6) สำเนาเอกสารทะเบียนฟาร์ม หรือทะเบียนผู้ประกอบการ
- 7) สำเนาใบรับรองมาตรฐาน ฉบับเดิม (ถ้ามี)
- 8) รายละเอียดแสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ณ ปัจจุบัน (แบบฟอร์ม F-AD-49)

เอกสารประกอบการยื่นคำขอการรับรองแบบกลุ่ม

- 1) ผังโครงสร้างองค์กร ของกลุ่ม/องค์กร
- 2) สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้แทนกลุ่มที่มีอำนาจลงนาม/กรรมการผู้มีอำนาจลงนามนิติบุคคล
- 3) บัญชีแสดงรายชื่อ ที่ตั้งฟาร์ม และเลขทะเบียนฟาร์มของสมาชิก/สาขา ที่ต้องการขอการรับรอง พร้อมสำเนาทะเบียนฟาร์ม (ถ้ามี)
- 4) บันทึกการผลิตและแผนการผลิต
- 5) สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกที่ต้องการขอรับการรับรอง
- 6) คู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม/องค์กร
- 7) แผนที่สำนักงานกลุ่ม และฟาร์ม/สถานประกอบการของสมาชิก/สาขา ที่ต้องการขอรับการรับรอง
- 8) แผนผังฟาร์ม/สถานประกอบการ ของสมาชิก/สาขาที่ต้องการขอรับการรับรอง
- 9) รายละเอียดแสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ณ ปัจจุบัน (แบบฟอร์ม F-AD-49)

ฯลฯ

Organic Thailand

ผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก

การตรวจประเมินผล: เลื่อนผล: การรับรอง

2.การตรวจประเมิน และ 3. การทดสอบทางห้องปฏิบัติการ

เกษตรกร

ส่งใบรับรอง

หน่วยรับรอง NABF.

พิมพ์ใบรับรอง

คณะกรรมการทบทวนการรับรอง

ออกใบรับรองและเผยแพร่ข้อมูลผู้ได้รับการรับรองผ่านเว็บไซต์

**คณะกรรมการทบทวนการรับรองพิจารณาตัดสินการรับรอง

โทรศัพท์/โทรสาร 02-579-8710 email: thacert@gmail.com

มาตรฐานที่ กมป.เปิดขอช่วยให้การรับรอง

- 1) มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9000 เล่ม 1-2552 เกษตรอินทรีย์ : การผลิตแปรรูป แสดงฉลาก และจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์
- 2) มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9000 เล่ม 3-2552 เกษตรอินทรีย์ : อาหารสัตว์น้ำอินทรีย์
- 3) มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9000 เล่ม 5-2553 เกษตรอินทรีย์ : ปลาสดอินทรีย์
- 4) มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 7413-2550 การเลี้ยงกุ้งทะเลระบบอินทรีย์

ข้อกำหนดวิธีการผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์ (มกษ.9000 เล่ม 1-2552)

5.1 ระยะเวลาปรับเปลี่ยน อย่างน้อย 1 รอบการผลิต อาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับชนิดสัตว์น้ำและข้อมูลอื่น เช่น ประวัติการใช้พื้นที่ก่อน กรณีสัตว์น้ำที่มีรอบการผลิตเกินกว่า 1 ปี ให้ใช้ระยะเวลาปรับเปลี่ยน 1 ปี

5.2 ระยะเวลาปรับเปลี่ยน นับตั้งแต่ผู้ผลิตได้ปฏิบัติตามมาตรฐาน และสมัครขอการรับรอง

5.3 การเลือกพื้นที่ผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์

- 5.3.1 ผู้ผลิตควรทราบประวัติการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ เพื่อประเมินสถานะเสี่ยง
- 5.3.2 ที่ตั้งของพื้นที่ต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิทธิในการครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย
- 5.3.3 แหล่งน้ำและดินต้องไม่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน
- 5.3.4 ต้องมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อน ที่มาทางดิน น้ำ อากาศ เช่น มีแนวกันชน

5.4 การเลือกพันธุ์สัตว์น้ำ

- 5.4.1 ห้ามใช้พันธุ์ที่ได้จากการตัดแปรพันธุกรรม และ/หรือ ผ่านการฉายรังสี
- 5.4.2 พันธุ์ที่ใช้ควรมาจากกระบวนการผลิตแบบสัตว์น้ำอินทรีย์ ระยะแรกถ้าไม่สามารถหาได้ อาจอนุโลมให้ใช้พันธุ์ที่มาจากแหล่งทั่วไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยพันธุ์ต้องไม่ผ่านการใช้ฮอร์โมน และได้รับการยอมรับจากหน่วยรับรอง และผู้ผลิตต้องมีแผนและกำหนดเวลาที่จะใช้พันธุ์ที่มาจากการผลิตแบบอินทรีย์
- 5.4.3 พันธุ์เหมาะสมต่อสภาพน้ำ ภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรค และหลีกเลี่ยงไม่ให้กระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ

5.5 การวางแผนจัดการและการปรับปรุงฟาร์มสัตว์น้ำอินทรีย์

- 5.5.1 ให้มีระบบการวางแผนและจัดการที่ดี เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนและทำลายสิ่งแวดล้อม
- 5.5.2 วางแผนการจัดการฟาร์มเลี้ยงและระบบการเพาะเลี้ยงโดยใช้พันธุ์สัตว์น้ำที่ต้านทานศัตรูและโรค การเลือกฤดูเลี้ยง และระบบการเพาะเลี้ยงที่เหมาะสม รวมทั้งการเลือกใช้วัสดุเครื่องมือที่สอดคล้องกับหลักการสัตว์น้ำอินทรีย์ในการปฏิบัติทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมบ่อจนถึงการเก็บเกี่ยว การจัดการฟาร์มเลี้ยงต้องมุ่งเน้นการใช้สารอินทรีย์และวัสดุธรรมชาติ โดยต้องปราศจากการปนเปื้อนของสิ่งที่ไม่อนุญาตให้ใช้ตาม ข้อ 5.5.3

5.5.3 สิ่งที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในการจัดการฟาร์ม มีดังนี้

- (1) จุลินทรีย์และผลิตภัณฑ์จากจุลินทรีย์ที่มีการดัดแปรพันธุกรรม
- (2) สารพิษตามธรรมชาติ เช่น โลหะหนักต่างๆ ในปริมาณที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์
- (3) ปุ๋ยเทศบาลหรือปุ๋ยหมักจากขยะในเมือง
- (4) สารสังเคราะห์เพื่อเร่งการเจริญเติบโต

5.5.4 รายการสารอินทรีย์และอนินทรีย์ที่อนุญาตให้ใช้ในระบบการผลิตระบุในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.2 และ ตารางที่ ก.4

5.6 อาหารสำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์

5.6.1 อาหารสำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์ ได้แก่ อาหารสัตว์น้ำธรรมชาติ วัตถุดิบธรรมชาติที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์โดยตรง อาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นใช้ในฟาร์มเกษตรกร และอาหารสำเร็จรูปสำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์

5.6.2 การจัดการอาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ควรปฏิบัติ ดังนี้

5.6.2.1 มุ่งเน้นการเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ด้วยอาหารธรรมชาติ วัตถุดิบธรรมชาติโดยตรง และ/หรือ ใช้อาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นใช้ในฟาร์ม

5.6.2.2 วัตถุดิบธรรมชาติที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์โดยตรง หรือ วัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นใช้ในฟาร์มควรมีลักษณะ ดังนี้

- (1) มีแหล่งกำเนิดมาจากธรรมชาติ หรือมาจากการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ ตามมาตรฐาน
- (2) ไม่ผ่านกระบวนการดัดแปรพันธุกรรม และไม่ผ่านการฉายรังสี
- (3) ไม่ผ่านกระบวนการสกัดด้วยตัวทำละลาย สารเคมี (ยกเว้นสารเคมีที่อนุญาตให้ใช้ได้ ในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5)

-
- (4) การได้มาซึ่งวัตถุดิบจากธรรมชาติ ให้ตระหนักถึงการจับ การเก็บเกี่ยว และการรวบรวมอย่างมีความรับผิดชอบอย่างยั่งยืน โดยส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
 - (5) เลือกใช้วัตถุดิบที่เป็นของเหลือใช้หรือวัสดุอื่นๆ ที่ไม่ใช่เป็นอาหารของมนุษย์ เพื่อให้มีการใช้วัตถุดิบธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
 - (6) หากเป็นของเหลือ หรือผลพลอยได้จากกระบวนการผลิต ต้องได้จากกระบวนการผลิตอาหารอินทรีย์
 - (7) ห้ามใช้วัตถุดิบที่ผลิตจากสัตว์น้ำหรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำมาเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดเดียวกัน
 - (8) วัตถุดิบจากพืชที่ได้จากการเพาะปลูกต้องได้รับการรับรองว่าเป็นอินทรีย์มาก่อน กรณีที่จำเป็นอนุญาตให้ใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้มาจากการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ได้ไม่เกิน 10% ของวัตถุดิบจากพืช
 - (9) กรณีที่จำเป็นต้องใช้ส่วนประกอบในอาหารสัตว์ที่เป็นสารสังเคราะห์ ให้ใช้ได้เฉพาะที่อนุญาตในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5 ในปริมาณไม่เกิน 5% ของสูตรอาหาร

5.6.2.3 กรณีที่อาหารตามข้อ 5.6.2.1 มีไม่เพียงพอ สามารถใช้อาหารสำเร็จรูปสำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์ที่ได้มาจากแหล่งภายนอกที่ผลิตตาม มกษ. 9000 เล่ม 3 -2552 เล่ม 3: อาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ โดยได้รับการยอมรับจากหน่วยรับรอง

5.6.2.4 ในการเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ อาจจะมีอาหารสัตว์ที่เป็นไปตามข้อ 5.6.2.1-5.6.2.3 ไม่เพียงพอ หน่วยรับรองอาจยินยอมให้ใช้อาหารสำเร็จรูปที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีส่วนประกอบอาหารสัตว์น้ำที่เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ไม่ต่ำกว่า 60% และไม่มีส่วนผสมของสารเคมีและวัสดุที่ห้ามใช้ในอาหารสัตว์น้ำ ดังนี้

- (1) สารปฏิชีวนะ สารเคมีสังเคราะห์ที่มีวัตถุประสงค์เร่งการเจริญเติบโต และสารสังเคราะห์ที่มีคุณสมบัติในการกระตุ้นการกินอาหาร (synthetic appetizers)
- (2) ยูเรีย (urea)
- (3) กรดแอมิโนบริสุทธิ์ (pure amino acid)
- (4) วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการดัดแปรพันธุกรรม หรือผ่านการฉายรังสี
- (5) สีสังเคราะห์ผสมอาหาร
- (6) สารเคมีหรือวัสดุอื่นๆ ที่ห้ามใช้ในอาหารสัตว์น้ำที่ประกาศตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

5.6.2.5 เมื่อผู้ประกอบการ สามารถแสดงให้เห็นหน่วยรับรองยอมรับว่าไม่มีอาหารสัตว์ซึ่งเป็นไปตามข้อ 5.6.2.1 ถึง ข้อ 5.6.2.4 ซึ่งอาจเนื่องมาจาก เหตุทางธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่มนุษย์ทำขึ้น หรือสภาพอากาศที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า หน่วยรับรองอาจจะอนุโลมให้ใช้อาหารสัตว์น้ำที่เป็นไปตามข้อ 5.6.2.1 ถึง ข้อ 5.6.2.3 ในปริมาณที่ต่ำกว่า 60% ในช่วงเวลาที่จำกัดช่วงหนึ่ง

5.6.2.6 การใช้วิตามินและแร่ธาตุเป็นส่วนผสมในอาหาร ควร
เน้นสารจากแหล่งธรรมชาติ การใช้วิตามิน หรือแร่ธาตุ
สังเคราะห์จะต้องได้รับการยอมรับจากหน่วยรับรองหรือ
หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง

5.7 แผนการจัดการด้านสุขภาพสัตว์น้ำ

5.7.1 ต้องปล่อยสัตว์น้ำลงเลี้ยงในอัตราที่เหมาะสม

5.7.2 กรณีที่จำเป็น อนุญาตให้ใช้สารหรือวัสดุจากธรรมชาติ ตามที่ระบุ
ในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.3

5.8 การจัดการหลังการจับ

5.8.1 สารที่ใช้กับกระบวนการหลังการจับ ต้องเป็นสารจากธรรมชาติ
ยกเว้นสารเคมีสังเคราะห์ที่ระบุไว้ในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5

5.8.2 เลือกใช้เครื่องมือ และ/หรือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อ
ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

5.8.3 มีระบบบันทึกการจับเพื่อให้สามารถสอบกลับได้

7. การจัดการ การเก็บรักษา การขนส่ง การแปรรูป และการบรรจุหีบห่อ

7.1 ต้องรักษา ความเป็นผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ตลอดทุกช่วงของกระบวนการ

7.2 ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่ต้องได้รับการรับรอง ที่ชัดเจน มีการจัดการที่แยกออกจากผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อินทรีย์ และมีการจัดการที่จะไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนจากสารต่างๆ ที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในการผลิตแบบอินทรีย์

7.3 การบริหารจัดการศัตรูพืชและสัตว์

7.3.1 ควรใช้วิธีการป้องกันเป็นวิธีแรก เช่น ทำลายและกำจัดแหล่งที่อาศัย และทางเข้าของศัตรูพืชและสัตว์

7.3.2 ถ้าวิธีการป้องกันไม่เพียงพอ ทางเลือกแรกสำหรับการควบคุมศัตรูพืชและสัตว์ ควรใช้วิธีทางกล กายภาพ และชีวภาพ

7.3.3 ถ้าวิธีทางกล กายภาพ และชีวภาพ ไม่เพียงพอสำหรับการควบคุมศัตรูพืชและสัตว์ อาจใช้สารป้องกันกำจัดตามที่ระบุในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.3 และ ตารางที่ ก.4 หรือสารอื่นที่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์ข้อ 9 ของมาตรฐาน และจะต้องป้องกันไม่ให้สัมผัสกับผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์

7.3.4 ควรหลีกเลี่ยงศัตรูพืชและสัตว์โดยใช้วิธีการปฏิบัติในการผลิตที่ถูกต้อง (Good manufacturing practice) ทั้งนี้มาตรการที่ใช้ในการควบคุมศัตรูพืชและสัตว์ภายในบริเวณเก็บรักษาหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่ง อาจรวมการใช้สิ่งกีดขวางทางกายภาพหรือวิธีการอื่น เช่น เสียงอัลตราซาวด์ (ultra-sound) แสงอัลตราไวโอเลต (ultra-violet light) ใช้กับดัก การควบคุมอุณหภูมิ การควบคุมบรรยากาศ (คาร์บอนไดออกไซด์ออกซิเจน ไนโตรเจน) และดินเบา (diatomaceous earth)

- 7.3.5 ไม่ควรอนุญาตให้ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่ไม่มีในรายการตามภาคผนวก ก หลังการเก็บเกี่ยวหรือใช้เพื่อการอารักขาพืชและโรคระบาดสัตว์ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้สูญเสียสถานะของการเป็นเกษตรอินทรีย์

7.4 กระบวนการผลิตและการแปรรูป

- 7.4.1 วิธีการแปรรูปควรเป็นวิธีทางกล ทางกายภาพ หรือชีวภาพ (เช่น การหมัก และการรมควัน) และลดการใช้ส่วนผสมที่ไม่ได้มาจากการเกษตร และสารช่วยกรรมวิธีการผลิตตามที่ระบุในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5 และ ตารางที่ ก.6
- 7.4.2 กระบวนการสกัด (extraction) ให้ใช้ได้เฉพาะการสกัดด้วยน้ำเอทานอล น้ำมันจากพืชหรือสัตว์ น้ำส้มสายชู คาร์บอนไดออกไซด์ และไนโตรเจน เท่านั้น
- 7.4.3 ควรมีการจัดการการแปรรูป ตามหลักการ และวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิต โดยให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสุขลักษณะที่ดีในการผลิตอาหารตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

7.5 การบรรจุหีบห่อ

- 7.5.1 ควรเลือกวัสดุที่ย่อยสลายทางชีวภาพได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นวัสดุในการทำบรรจุภัณฑ์หรือเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

7.6 การเก็บรักษาและการขนส่ง

- 7.6.1 ควรรักษาความเป็นผลิตภัณฑ์ และ/หรือ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ระหว่างการเก็บรักษาและการขนส่ง และจัดการโดยใช้ข้อควรระวัง ดังนี้
 - 7.6.1.1 ต้องมีการป้องกัน ผลิตภัณฑ์ และ/หรือ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ตลอดเวลา ไม่ให้ปะปนกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อินทรีย์
 - 7.6.1.2 ต้องมีการป้องกัน ผลิตภัณฑ์ และ/หรือ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ตลอดเวลา ไม่ให้สัมผัสกับวัสดุและสารที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในการเกษตรอินทรีย์
- 7.6.2 กรณีที่ผลิตภัณฑ์ และ/หรือผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองในบางส่วนเท่านั้น ต้องมีการชี้แจงไว้ชัดเจน

8. การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง (Labelling and Claims)

8.1 ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ต้องมีข้อความ

แสดงรายละเอียดให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่เป็นเท็จ หรือหลอกลวง ดังต่อไปนี้

- 8.1.1 ชื่อผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์
- 8.1.2 ส่วนประกอบที่สำคัญ ยกเว้นมีส่วนประกอบชนิดเดียว
- 8.1.3 วัตถุเจือปนอาหารหรือวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ (ถ้ามี)
- 8.1.4 ปริมาตรสุทธิหรือน้ำหนักสุทธิ กรณีที่ผลิตภัณฑ์มีส่วนผสมที่เป็นขึ้นหรือเนื้อผลิตภัณฑ์ ผสมอยู่บางส่วนผสมที่เป็นน้ำหรือของเหลวและแยกกันอย่างชัดเจน ให้แสดงปริมาณน้ำหนักเนื้อผลิตภัณฑ์ (drained weight)
- 8.1.5 ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต ผู้แปรรูป หรือผู้จัดจำหน่าย พร้อมสถานที่ตั้งหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- 8.1.6 ประเทศผู้ผลิต สำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อส่งออก
- 8.1.7 วัน เดือน และ/หรือ ปีที่ผลิต และวัน เดือน และ/หรือ ปีที่หมดอายุ การบริโภค กรณีที่ผลิตภัณฑ์เก็บไว้ได้เกิน 90 วัน อาจแสดงแต่เดือน และปี
- 8.1.8 คำแนะนำในการเก็บรักษา (ถ้ามี)

8.2 การแสดงฉลากหรือกล่าวอ้าง ว่าเป็นผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์ หรือ เกษตรอินทรีย์ หรือออร์แกนิก หรือ organic จะทำได้ต่อเมื่อ

8.2.1 ผลิตผลต้องมาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ตามข้อกำหนดของมาตรฐาน

8.2.2 ส่วนประกอบทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ที่มาจากการเกษตร (agricultural origin) **ต้องได้มาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ตามข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ของมาตรฐานนี้**

8.2.3 ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่มาจากการเกษตร (non-agricultural origin) ให้ใช้ได้เฉพาะรายการที่ระบุไว้ในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5

8.2.4 ในผลิตภัณฑ์หนึ่งต้องไม่มีส่วนประกอบชนิดเดียวกันที่มาจากทั้งการผลิตแบบอินทรีย์และไม่ใช่อินทรีย์รวมกัน

8.2.5 ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์มีการผลิตหรือจัดเตรียม หรือนำเข้าโดยผู้ประกอบการที่ต้องได้รับการตรวจสอบเป็นประจำ **ตามข้อกำหนดในข้อ 10 ของมาตรฐานนี้**

8.2.6 ได้รับการรับรองจากหน่วยรับรอง โดยมีการแสดงฉลากระบุชื่อ และ/หรือ รหัสของหน่วยรับรอง

8.3 ผลิตภัณฑ์ที่จะแสดงฉลากและเครื่องหมายรับรอง ว่าเป็น “อินทรีย์” ได้ ต้องมีส่วนประกอบจากเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 95% โดยน้ำหนักของส่วนประกอบทั้งหมดในผลิตภัณฑ์สุดท้าย ที่ไม่รวมส่วนประกอบของน้ำและเกลือ แต่ส่วนประกอบที่ไม่ใช่อินทรีย์นั้นต้องไม่มาจากการดัดแปรพันธุกรรมหรือผ่านการฉายรังสีหรือใช้สารช่วยกรรมวิธีผลิตที่ไม่ได้ระบุรายการไว้ในภาคผนวก ก ตารางที่ ก.5 และ ตารางที่ ก.6

8.4 ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากเกษตรอินทรีย์น้อยกว่า 95%

แต่ไม่น้อยกว่า 70% โดยน้ำหนักของส่วนประกอบทั้งหมดในผลิตภัณฑ์สุดท้ายที่ไม่รวมน้ำและเกลือ ไม่ให้แสดงฉลากเพื่อกล่าวอ้างว่าเป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ แต่อาจแสดงฉลากโดยใช้ข้อความอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากผลิตผลอินทรีย์ได้ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- 8.4.1 ข้อความที่กล่าวอ้างว่าเป็น “อินทรีย์” แสดงไว้ในบริเวณที่เห็นได้ชัดเจนและประกอบกับส่วนประกอบที่เป็นอินทรีย์ โดยแสดงร้อยละโดยประมาณของส่วนประกอบทั้งหมดรวมวัตถุดิบอาหาร แต่ไม่รวมเกลือและน้ำ
- 8.4.2 ให้ระบุชนิดและสัดส่วนของส่วนประกอบเป็นร้อยละต่อน้ำหนักโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
- 8.4.3 การระบุรายการส่วนประกอบทุกชนิดบนฉลาก ให้ใช้สี รูปแบบ และขนาดตัวอักษรที่เหมือนกัน

8.5 ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยรับรอง

ว่าผ่านการผลิตตามระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานนี้ และสอดคล้องกับข้อกำหนดในข้อ 8.2 อนุญาตให้แสดงข้อความบนฉลากของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ว่า “ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ช่วงปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์” ได้ แต่ไม่อนุญาตให้แสดงเครื่องหมายรับรองที่ทำให้เข้าใจผิดได้ว่าได้รับการรับรองเป็นผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์แล้ว

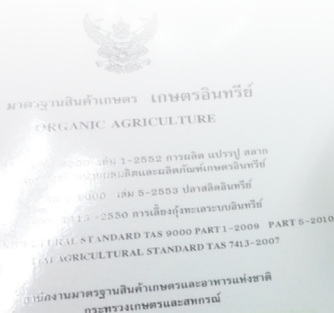
8.6 การแสดงฉลากของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ในหีบห่อ สำหรับขายส่งหรือสำหรับนำไปแบ่งบรรจุเพื่อขายปลีก ผู้ประกอบการต้องยอมให้หน่วยรับรองเข้าถึงบริเวณเก็บรักษาและบริเวณผลิต และพื้นที่ทำการเกษตร รวมถึงระบบบัญชีปัจจัยการผลิต ผลิตผล และผลิตภัณฑ์ และเอกสารสนับสนุนต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบ ผู้ประกอบการต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่หน่วยตรวจสอบ เพื่อจุดมุ่งหมายในการตรวจสอบ

8.7 ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่จะได้รับการรับรองตามมาตรฐานนี้ ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8.8 การแสดงเครื่องหมายรับรองผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของหน่วยรับรองที่ได้รับการยอมรับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กษ 01 9000 CC DDD EEEEE ORGANIC

9. ข้อกำหนดการอนุญาตให้ใช้สารอื่นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในภาคผนวก ก ในระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

9.1 การอนุญาตให้ใช้สารที่อยู่นอกเหนือจากที่ระบุในภาคผนวก ก

- 9.1.1 ต้องเป็นไปตามหลักการของเกษตรอินทรีย์ ข้อ 3
- 9.1.2 การใช้สารต้องมีความจำเป็น และ/หรือ มีความสำคัญ
- 9.1.3 การใช้สารต้องไม่มีผลกระทบหรือมีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
- 9.1.4 สารนั้นต้องไม่มีผลกระทบทางลบต่อสุขภาพมนุษย์และสัตว์
- 9.1.5 ไม่มีสารอื่นที่อนุญาตให้ใช้แล้วทดแทนได้เพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณ และ/หรือคุณภาพ

9.2 จะต้องนำหลักเกณฑ์ตามข้อ 9.1.1 ถึง ข้อ 9.1.5 มาประเมินในภาพรวม เพื่อป้องกันการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้อง ทั้งนี้หลักเกณฑ์สำหรับใช้ในกระบวนการประเมิน ตามข้อกำหนดในมาตรฐานนี้

10. ระบบตรวจและรับรอง

(Inspection and Certification Systems)

- 10.1 ระบบตรวจและรับรอง เป็นระบบที่ใช้ในการทวนสอบ ระบบการผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่าย ผลผลิตและ/หรือ ผลิตภัณฑ์ ที่ผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์
- 10.2 หน่วยตรวจและหน่วยรับรอง สามารถดำเนินการตรวจสอบรับรองผลผลิต และ/หรือ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ได้ ภายใต้ระบบการตรวจและรับรองซึ่งเป็นที่ยอมรับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 10.3 หน่วยตรวจและรับรอง ต้องมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดขั้นต่ำในการตรวจและมาตรการที่ควรระมัดระวังภายใต้ระบบการตรวจและรับรอง ตามรายละเอียดในภาคผนวก ข

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

**กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น (กมป.)**

ที่อยู่: อาคารเชิดชาย อมาตยกุล ชั้น 5 กรมประมง

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์: 0 2579 7738, 0 2561 4679, 0 2579 8710

หรือ 0 2562 0600-15

ฝ่ายอำนวยการ และรับคำขอ ต่อ 14519 โทรสาร: 0 2579 8710

อีเมล: thacert@gmail.com

เว็บไซต์: <http://www.fisheries.go.th/thacert/>

คณะผู้จัดทำ

นางวาลูกา กฤตรัชต์นันต์
นายปานปิ่น วรรณุช
นางสาวปาจริย์ ภัทรรุ่งเรืองกุล
นางสาวกณิดา บัวลังกา

จัดพิมพ์โดย

กลุ่มรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต
กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมงและหลักฐานเพื่อการสืบค้น (กมป.)
กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
<http://www.fisheries.go.th/thacert/>

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 100 เล่ม 9 มิถุนายน 2560
พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 2000 เล่ม กรกฎาคม 2560

กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง และหลักฐานเพื่อการสืบค้น (กทป.)

อาคารเขตชาย อมาตยกุล ชั้น 5 กรมประมง เขตกลาง แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

<http://www.fisheries.go.th/thacert/>